

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 17, LT-01505 Vilnius, tel. (8 5) 261 2363,

faks. (8 5) 212 4335, el. p. sumin@sumin.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188620589

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022-

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO PATEIKIMO

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija (toliau – Susisiekimo ministerija), atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2022 m. spalio 27 d. išvadoje Nr. NV-3094 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl valstybės nekilnojamojo turto perdavimo patikėjimo teise valstybės įmonei Lietuvos automobilių kelių direkcijai“ projekto TAP-22-1829, TAIS-22-10257(2)“ (toliau – Teisės grupės išvada) pateiktas pastabas, pakartotinai teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl valstybės nekilnojamojo turto perdavimo patikėjimo teise valstybės įmonei Lietuvos automobilių kelių direkcijai“ projektą (toliau – nutarimo projektas).

Nutarimo projekto tikslas – perduoti valstybės įmonei Lietuvos automobilių kelių direkcijai (toliau – LAKD) valstybei nuosavybės teise priklausančią nekilnojamąjį turtą, esantį visuomenės poreikiams paimtuose žemės sklypuose, valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise.

Nutarimo projekto teisinis pagrindas – Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 7 straipsnio 1 dalis ir 2 dalies 2 punktas, 10 straipsnio 1 ir 2 dalys, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo (toliau – Įmonių įstatymas) 13 straipsnio 2 ir 5 dalys, Valstybės turto perdavimo patikėjimo teise ir savivaldybių nuosavybės tvarkos aprašas¹ (toliau – Aprašas).

Įvykdžius žemės, reikalingos ypatingos valstybinės svarbos „Via Baltica“ transporto koridoriaus Lietuvos dalies projektui² įgyvendinti, paėmimo visuomenės poreikiams procedūras, visuomenės poreikiams (valstybinės reikšmės magistralinio kelio A5 Kaunas–Marijampolė–Suvalkai ruožui nuo 56,83 km iki 97,06 km (toliau – kelias A5) rekonstruoti) buvo paimti žemės sklypai Marijampolės ir Kalvarijos savivaldybėse kartu su juose esančiais statiniais (toliau kartu – statiniai).

Susisiekimo ministerija, Lietuvos Respublikos Seimo paskirta³ ypatingos valstybinės svarbos „Via Baltica“ transporto koridoriaus Lietuvos dalies projektą įgyvendinanti institucija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant

¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. sausio 5 d. nutarimas Nr. 16 „Dėl valstybės turto perdavimo patikėjimo teise ir savivaldybių nuosavybės“.

² „Via Baltica“ transporto koridoriaus Lietuvos dalies projektas ypatingos valstybinės svarbos projektu pripažintas Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. birželio 18 d. nutarimu Nr. XII-380 „Dėl „Via Baltica“ transporto koridoriaus Lietuvos dalies projekto pripažinimo ypatingos valstybinės svarbos projektu“.

³ Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. birželio 18 d. nutarimo Nr. XII-380 „Dėl „Via Baltica“ transporto koridoriaus Lietuvos dalies projekto pripažinimo ypatingos valstybinės svarbos projektu“ 4 straipsnis.

ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymo (toliau – Žemės paėmimo įstatymas) 7 straipsniu, Nekilnojamojo turto registre įregistravo valstybės nuosavybės teisę į statinius.

Statiniai šiuo metu neturi patikėtinio. Aprašo 5.1.5 papunktis nustato, jog sprendimą perduoti patikėjimo teisės subjektui patikėjimo teise valstybės turtą, kai nėra asmens, valdančio šį turtą patikėjimo teise, priima Lietuvos Respublikos Vyriausybė, todėl parengtas nutarimo projektas.

Pažymėtina, kad:

1) vadovaujantis Lietuvos Respublikos kelių įstatymo (toliau – Kelių įstatymas) 5 straipsnio 3 dalies nuostatomis, LAKD organizuoja ir koordinuoja valstybinės reikšmės kelių atkūrimą, priežiūrą ir plėtrą, atlieka valstybinės reikšmės kelių projektavimo, tiesimo, statybos, rekonstravimo, taisymo (remonto) ir priežiūros darbų užsakovo funkcijas;

2) pagal Lietuvos Respublikos statybos įstatymo (toliau – Statybos įstatymas) 3 straipsnio 2 dalies 3 punkto bei 5 dalies nuostatas vienas privalomųjų reikalavimų statytojo teisei įgyvendinti statinio rekonstravimo, remonto, griovimo atveju yra statinio valdymas nuosavybės teise arba valdymas ir naudojimas kitais Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais pagrindais.

Įvertinus minėtą teisinį reglamentavimą, tai, kad statiniai yra susiję su kelio A5 rekonstrukcija (t. y., atliekant kelio A5 rekonstrukciją, turės būti nugriauti), statiniai perduotini patikėjimo teise LAKD.

Įmonių įstatymo 13 straipsnio 5 dalyje įtvirtintas reikalavimas, kad sprendime valstybės įmonei perduoti valstybės įmonės savininko turtą patikėjimo teise, jeigu perduodamas turtas nėra dotacija, turi būti nurodyta, kurioje nuosavo kapitalo dalyje turi būti registruojamas valstybės įmonės turto vertės padidėjimas. Atsižvelgiant į tai, kad statiniai įgyti valstybės nuosavybės vykstant žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūras, į statinių naudojimo tikslą (nugriauti, taip sudaryti sąlygas rekonstruoti kelią A5), taip pat į Žemės paėmimo įstatymo 14 straipsnio nuostatas, nutarimo projekte numatyta, kad, perdavus statinius, LAKD turto vertės padidėjimas registruojamas turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkančio kapitalo dalyje. Nutarimo projekte nurodoma statinių vertė, nustatyta atlikus statinių vertinimą Žemės paėmimo įstatymo nustatyta tvarka.

Priėmus nutarimą, neigiamų pasekmių nenumatoma. Teigiamos pasekmės – būtų įgyvendintos Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano⁴ 5.7.19 papunkčio, Kelių įstatymo 5 straipsnio 3 dalies, Statybos įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 3 punkto nuostatos (t. y. LAKD galėtų įgyvendinti statytojo teisę ir vykdyti kitas jai teisės aktuose priskirtas funkcijas).

Nutarimo projektas be pastabų suderintas su Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba ir LAKD. Valstybės įmonė Turto bankas išvadoje atkreipė dėmesį, kad nutarimo projekto priedo 53–57 *punktuose* nurodytiems nekilnojamiesiems daiktams Nekilnojamojo turto registre (toliau – NTR) yra įregistruota hipoteka.

Dėl valstybės įmonės Turto banko pastebėjimo:

1) Teisės aktai nedraudžia paimti visuomenės poreikiams įkeistą daiktą. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.193 straipsnio 7 dalies nuostatomis, jeigu įkeistas daiktas paimamas visuomenės poreikiams, hipotekos kreditoriaus reikalavimą tenkina atitinkamai naujasis daikto valdytojas ar valstybė, bet ne daugiau, negu yra įkeisto daikto vertė.

2) Pažymėtina, kad Regionų apygardos administracinis teismas (toliau – Teismas) 2021 m. rugpjūčio 31 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. eI3-6676-644/2021 (toliau – nutartis) patvirtino žemės paėmimo visuomenės poreikiams akto⁵ (toliau – aktas) teisėtumą, leido įregistruoti aktu visuomenės poreikiams paimamą žemės sklypą ir jame esančius nekilnojamuosius daiktus valstybės vardu ir pradėti naudoti minėtą turtą visuomenės poreikiams. Nutartimi taip pat nutarta panaikinti NTR juridinius faktus apie:

a) 1,2553 ha žemės sklypo, kadastro Nr. 5170/0002:446, hipoteką;

b) aikštelės, unikalus Nr. 4400-5489-3599, drenažo tinklų, unikalus Nr. 4400-4710-1806, lietaus nuotekų tinklų, unikalus Nr. 4400-4710-1839, lietaus nuotekų tinklų, unikalus Nr. 4400-

⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimas Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“.

⁵ Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2021 m. kovo 17 d. aktas Nr. ŽVP-809-(1.18.) ir Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2021 m. gegužės 24 d. aktas Nr. ŽVP-816-(1.18.).

4710-1817, lietaus nuotekų tinklų, unikalus Nr. 4400-4710-1948, stendo degalų rūšims ir kainoms nurodyti, unikalus Nr. 4400-4710-1917 (nutarimo projekto priedo 52–57 *punktai*), hipoteką.

3) Susisiekimo ministerija įsiteisėjusios nutarties pagrindu NTR įregistravo nutartyje nurodytus nekilnojamuosius daiktus valstybės vardu, tačiau minėta hipoteka NTR tvarkytojo nebuvo išregistruota. Akcentuotina, kad duomenis apie hipoteką, įkeitimą ir vykdomąjį įrašą NTR teikiančių subjektų sąrašas yra nustatytas Nekilnojamojo turto registro nuostatų⁶ 102² punkte. Vadovaujantis šio punkto nuostatomis, duomenis apie hipoteką, įkeitimą ir vykdomąjį įrašą NTR teikia, be kita ko, teismai, todėl Susisiekimo ministerija kreipėsi į Teismą, kad Teismas, kaip Nekilnojamojo turto registro nuostatų 102².2 papunktyje numatytas duomenų teikėjas, nustatyta tvarka perduotų NTR tvarkytojui duomenis apie hipotekos išregistravimą pagal įsiteisėjusią nutartį.

4) Remiantis NTR duomenų bazės išrašų duomenimis, nutartis NTR tvarkytojui šiuo metu jau yra pateikta.

5) Susisiekimo ministerijos vertinimu, kadangi nutartyje yra pasisakyta tiek dėl leidimo naudoti atitinkamą turtą visuomenės poreikiams, tiek dėl juridinių faktų apie hipoteką panaikinimo NTR, kliūčių perduoti šį turtą LAKD nėra.

6) Paminėtina, jog nutartyje numatyta, kad „bylos nagrinėjimo dalis, dėl atlyginimo dydžio nustatymo už visuomenės poreikiams paimtus žemės sklypus, dėl kurių kilo ginčas, atidėtina (Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymo 6 straipsnio 4 dalis)“. Tuo atveju, jeigu Teismas, nagrinėdamas bylos dalį dėl atlyginimo dydžio nustatymo, nustatytų kitą visuomenės poreikiams paimto turto vertę ir jo savininkų ir (ar) naudotojų patirtų išlaidų dydį, negu nurodyta akte, už paimtą visuomenės poreikiams turtą būtų atsiskaitoma atitinkamame Teismo sprendime nurodytomis sąlygomis.

Į visas Teisės grupės išvadoje pateiktas pastabas atsižvelgta.

Nutarimo projektas buvo paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje ir Susisiekimo ministerijos interneto svetainėje. Pastabų ir pasiūlymų iš visuomenės negauta.

Teikiamą nutarimo projektą parengė Susisiekimo ministerijos Valstybės turto ir įmonių valdymo skyrius (skyriaus vedėja Roma Andruskevičienė, tel. (8 5) 239 3917, el. p. roma.andruskeviciene@sumin.lt). Tiesioginė nutarimo projekto rengėja – šio skyriaus patarėja Jovita Razgutė (tel. (8 5) 239 3915, el. p. jovita.razgute@sumin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 7 lapai.
2. Suinteresuotų institucijų išvadų kopijos, 6 lapai.
3. Kitų dokumentų kopijos, 180 lapų.

Aplinkos ministras, pavaduojantis
susisiekimo ministrą

Simonas Gentvilas

J. Razgutė, tel. (8 5) 239 3915, el. p. jovita.razgute@sumin.lt

⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 23 d. nutarimas Nr. 379 „Dėl Nekilnojamojo turto registro nuostatų patvirtinimo“.